

Endringsforslag ville gaa igjennem, og vi ville ikke kunne standse den Fart, hvori vi føres hen til at udslette enhver kraftig Indslydelse fra Regjeringen til at gjennemføre bestemte Principer overfor en vis kommunal Modstand. Men jeg tager Ordet for at slutte mig til det ærede Medlem fra Ribe (Kiær) lige overfor den ærede Ordfører med Hensyn til Lovforslagets næstsidste Paragraf. Det vilde virkelig gjøre mig særlig ondt, hvis denne Paragraf gik ud, ikke blot for denne Lov her, men ogsaa for det Exempel, der derved blev givet, og den Tilstaaelse, der derved kom frem om, at vi i det Hele ikke ere skikkede til at kodificere, og at, naar vi en Gang foretage os at ordne et stort Omraade af vort Retsvæsen eller vort Bestyrelsesvæsen ved almindelig Lov, ere vi ikke i Stand til at gjøre det saaledes, at vi befri os fra et langt Paahæng af en Mængde tidligere Bestemmelser, om hvilke vi ikke vide, hvilke eller hvor mange de ere. Det er, tror jeg, en overdreven Samvittighedsfuldhed og Skrupuløsitet hos Juristerne, der gjør, at de ikke vilde befri sig fra en Del ubrugbart Materiale, som trykker dem selv og os Alle; thi det er dog ikke blot Jurister, der have med Lovene at gjøre, men vi Andre skulle ogsaa leve efter Lovene og veiledes af dem. Mulig begaas der en Zeil eller glemmes Noget, men jeg tror, at denne Mulighed er af mindre Betydning end det Gode, der opnaas, ved at saaledes en hel Række Love paa dette Omraade eller de væsentlige Love, som man har kunnet komme til at tænke paa, skaffes ud af Verden, og vor virkelig gjældende Lovsamling derved reduceres til et mindre Omfang. Ganske vist bliver den almindelige Regel tilbage, som siger, at enhver tidligere Lovbestemmelse, som strider mod denne Lov, er ophævet, den kan ganske vist ikke undværes som Supplement; men i praktisk Henseende er det overmaade vigtigt, at vi faae at vide, at, saavidt man har kunnet overse det, ere især disse omfattende og hidtil daglig brugte og til Anvendelse komne Love ophævede, saa at der ikke — og det er netop den praktiske Betydning — paa nogen Maade ved en Fortolkning kan opstaa Spørgsmaal om dem, og at man ikke kan paaberaabe sig Bestemmelser i dem og sige, at disse Bestemmelser muligvis kunne bestaa med den nye Lov, og derfor ere de ikke ophævede. Det er Betydningen af Paragrafen, at en saadan Paaberaabelse af nogen af disse Love, en saadan Fortolkningsbenyttelse af dem for Fremtiden aldrig kan finde Sted. De Love, der bortfalde, naar denne Paragraf vedtages, ere med hele deres Indhold døde, og intet enkelt Punktum, ingen enkelt Linie deraf vil kunne drages frem igjen. Dette er overordentlig vigtigt. Jeg erindrer, at den Leilighed, hvorved den første store Paragraf af den Lov kom frem, var, da en Justitsminister, der endnu lever og er besjendt som en udmærket Jurist, forelagde Lovendeloven, og jeg erindrer, med hvilken Glæde vi den Gang hilsende denne

Paragraf, hvorved man saae, at vi ved Lovendeloven foruden at give positive Bestemmelser, der vare bedre end de ældre, virkelig foretage noget Stort ved at samle det Hele i en sluttet Oversigt og definitivt bortkaste det Gamle. Vi vidste overfor denne Paragraf, at vi havde en Justitsminister, der stod paa den fuldstændige juridiske Rundsfabs Spidsepunkt og vovede at paatage sig Ansvar, og jeg tror ikke, at der senere er sølt nogen Allempe af Paragrafen. Jeg ikke blot ønsker, at man vil bibeholde denne Paragraf her, men ønsker, at en saadan Paragraf maa blivde anset for en nødvendig Bestanddel af enhver virkelig kodificerende Lov, og af kodificerende Love trænge vi til adskillige; thi vi have en under den tidligere Regjering gjennem Restripter, Blakater, kollegiale Skrivelser osv., kort sagt i alle mulige Former optaaet temmelig brøget Lovgivning. Desto mere maa vi søle Trang til, at visse store Partier dog en Gang bringes til en ny Ordning, og at vi saa blive fri for det Gamle. Jeg tror, at dette er først magtpaaliggende for alle Iffejurister, og at det tilsidst er meget nyttigt ogsaa for Juristerne selv, i alt Fald for alle de begyndende Jurister.

Ordføreren: Jeg skal med Hensyn til dette blot bemærke, at denne Sammenligning med Lovendeloven betyder ikke Stort; thi det er et ulige lettere Arbejde at overse en begrændset Lovgivning som Lovendelovgivningen end en saa indviklet Lovgivning som den, der angaar Fattigvæsenet. Dette er et meget større Felt at bevæge sig paa end Lovendeforholdene. Og dernæst skal jeg blot fremhæve, at naar Juristerne have Forskjærlighed for ikke at slaa disse gamle Lovbestemmelser ihjel, saa ligger det navnlig deri, at det, uagtet al anvendt Omhu dog bestandig viser sig ikke blot her i Danmark, men ogsaa i andre Lande, at der er enkelte Ting, der ere blevene overfete, og at der derved opstaaer Sakumer i Lovene, og saa bliver man ikke bedre stillet ved ingen Regel at have end ved at skulle gaa tilbage til det Gamle.

Madvig: Det kan være, at der er overfeten og anden Forskjæft, der kan komme frem og vække Tvivl; men ved Paragrafens Vedtagelse befries vi fra alle de der nævnte Love, og det synes jeg maa være ganske klart, at ved en gjenntagen Gjenarbejden, særlig i Udvalget, af denne Lov maa man være kommen til Klarhed om, at af disse bestemte opregnede Love findes der ikke nogen, der kan eller maa bestaa for at supplere den Lov, der nu skal gjælde.

Kiær: Maa jeg til, hvad der er fremkommen fra den høitærede 1ste Landssthingsmand for 1ste Kreds (Madvig), tilføje en kort Bemærkning. Det er ikke sjældent, at der i den senere Tid rykkes frem med fremmede Love, og under denne Fremrykning ere flere Medlemmer ikke ganske